

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра публічного управління, адміністрування та міжнародної
економіки**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Децентралізація публічної влади»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 Публічне управління та адміністрування
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

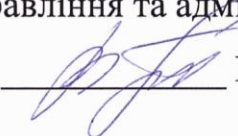
Біла Церква – 2021

«Децентралізація публічної влади». Робоча програма з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», перший(бакалаврський) рівень вищої освіти / Укладач Л.С. Іванова. Біла Церква: БНАУ, 2021. 22 с.

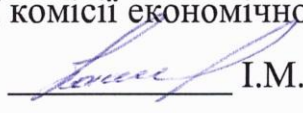
Розробник: Л.С. Іванова, канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
(Протокол №1 від 27.08.2021 р.)

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
канд. екон. наук, доцент В. І. Панасюк

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Голова науково-методичної комісії економічного факультету
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Децентралізація публічної влади»	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Лекції	10
6.2. Практичні заняття	12
6.3. Самостійна робота	13
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	15
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	16
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	17
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	18
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	19
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	20
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	23

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2021–2022 навчальний рік, на вивчення дисципліни « Децентралізація публічної влади » для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 80 години (лекції – 48, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 70 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - есе		3-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 150		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4		6-й	4-й
		<i>Лекції</i>	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	48 год	8 год
		<i>Практичні</i>	
		32 год.	6 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		70 год	136 год.
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення дисципліни «Децентралізація публічної влади» є набуття студентом знань, умінь і навичок щодо організації діяльності органу публічного управління, управління процесами децентралізації в сучасних умовах та застосовування сучасних моделей управління та адміністрування.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова дисципліна «Децентралізація публічної влади» базується на знаннях таких дисциплін, як «Основи публічного управління», «Публічна служба» та «Публічна політика».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни «Децентралізація публічної влади»
РН1 Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	1.1. Знання передумов становлення децентралізації в Україні. 1.2. Знання процесу розширення і зміцнення прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць..
РН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	11.1. Знати практичні аспекти реалізації процесу децентралізації, уміти оцінювати реалізацію реформи децентралізацію влади в Україні.
РН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.	12.1. Вміти формувати та підтримувати ефективну взаємодію з громадськістю, державними і недержавними інституціями, бізнесом.
РН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.	14.1. Уміти готувати пропозиції стосовно запобіганню і протидії корупції за децентралізації влади враховуючи умови зовнішнього і внутрішнього середовища, національні інтереси та дотримуючись вимог чинного законодавства. 14.2. Знати основи формування і розвитку самодостатніх та спроможних територіальних громад.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ»

Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні аспекти публічного управління та процесу децентралізації

Тема 1.1. Поняття і сутність категорії «децентралізації»: базові аспекти і проблеми сучасного розуміння.

Тема 1.2. Основні поняття публічного управління та адміністрування.

Тема 1.3. Основні теорії державного управління.

Тема 1.4. Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : історія та сучасність.

Тема 1.5. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Тема 1.6. Децентралізація як основний напрям реформування місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування.

Тема 1.7. Принципи реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

Тема 1.8. Світовий досвід децентралізації і розвитку місцевого самоврядування

Тема 1.9. Проблеми та ризики розвитку децентралізації.

Тема 1.10. Питання мовної та етнонаціональної політики в контексті децентралізації.

Змістовий модуль 2. Досвід європейських держав щодо формування територіальної основи місцевого самоврядування.

Тема 2.1. Децентралізація публічної влади та аспекти транскордонного співробітництва України.

Тема 2.2. Загальний огляд територіальної організації держав Європи.

Тема 2.3. Адміністративно – територіальний устрій Франції.

Тема 2.4. Адміністративно – територіальний устрій Німеччини.

Тема 2.5. Адміністративно – територіальний устрій Польщі та Італії.

Тема 2.6. Європейський досвід формування територіальної основи місцевого самоврядування.

Тема 2.7. Проблеми становлення й реформування адміністративно – територіального устрою України.

Тема 2.8. Принципи й джерела місцевого та регіонального самоврядування в Європі.

Тема 2.9. Державна підтримка добровільно об'єднаних територіальних громад.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні аспекти публічного управління та процесу децентралізації												
Тема 1.1	12	2	4		4	2	7					7
Тема 1.2	8	2			2	4	9	2				7
Тема 1.3	10	2	2		2	4	9	2				7
Тема 1.4	8	2	4			2	9		2			7
Тема 1.5	10	2			4	4	9				2	7
Тема 1.6	14	4	4		4	2	9				2	7
Тема 1.7	4	2				2	7					7
Тема 1.8	4	2				2	7					7
Тема 1.9	6	2	2			2	7					7
Тема 1.10	4	2				2	7					7
Разом за модуль 1	80	24	16		16	24	80	4	2	–	4	70
Змістовий модуль 2. Досвід Європейських держав щодо формування територіальної основи місцевого самоврядування												
Тема 2.1	8	4	2			4	6					6
Тема 2.2	8	4				4	8	2				6
Тема 2.3	12	2	4		2	4	8	2				6
Тема 2.4	6	2				4	10		2		2	6
Тема 2.5	10	2	4			4	10		2		2	6
Тема 2.6	8	4				4	8				2	6
Тема 2.7	10	2	4			4	6					6
Тема 2.8	4	2			2		7					7
Тема 2.9	4	2	2				7					7
Разом за модуль2	70	24	16		4	26	70	4	4	-	6	56
всього	150	48	32		20	50	150	8	6		10	126

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття;
інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні аспекти публічного управління та процесу децентралізації</i>	
6.3. Поняття і сутність категорії «децентралізація»: базові аспекти і проблеми сучасного реформування. Підходи до вивчення поняття «децентралізація». Принцип розподілу влади, територіальна децентралізація, функціональна децентралізація, предметна, вертикальна та горизонтальна. Переваги та позитивні наслідки децентралізації. Недоліки децентралізації управління. Найважливіші передумови успішної децентралізації публічної влади в державі.	2
6.3. Основні поняття публічного управління та адміністрування Розкриття змісту поняття «публічне управління». Критерії розгляду поняття «публічне адміністрування», види публічного адміністрування. Публічні служби деяких країн ЄС. Критерії «публічності» організації. Особливості зовнішнього середовища публічних організацій.	2
6.3. Основні теорії державного управління Формування теорії управління як галузі науки. Класична теорія, теорія бюрократії державного управління, теорія людських відносин, теорія мотивації, процесуальна теорія, теорія справедливості державного управління.	2
1.4.Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : історія та сучасність Місцеве самоврядування як одна з найважливіших засад конституційного ладу. Принципом організації та функціонування влади в суспільстві й державі. Адміністративно-територіальний устрій держави протягом ХХ століття. «Теоретичні та організаційно-правові засади формування самодостатніх місцевих (територіальних) громад у контексті адміністративно-територіальної реформи». Адміністративно-територіальний устрій України – це ієрархічна тріступенева система організації одиниць адміністративно-територіального поділу країни, наділених у силу	2

Конституції і законів публічно-владними повноваженнями: 1) Автономна Республіка Крим, області, міста зі спеціальним статусом Київ і Севастополь; 2) адміністративні райони та міста обласного (республіканського АР Крим) значення; 3) місцева рада базового рівня (село, селище, місто). Внутрішньополітичний розвиток держави. Зовнішня ситуація навколо України. Загострення питання децентралізації влади – передачу повноважень та ресурсів на нижчі рівні публічного управління. Децентралізація як одна з форм розвитку демократії. Що дозволяє при збереженні держави та її інститутів, розширити місцеве самоврядування. Законодавча база – найважливіша умова ефективного місцевого самоврядування в країні та самоврядності її територіальних громад.	
1.5. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні Концепція передбачає вирішення реформи місцевого самоврядування шляхом визначення територіальної основи для діяльності виконавчої влади здатних забезпечити доступність та належну якість публічних послуг, що надаються таким органом, а також необхідної для цього ресурсної бази; - створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень; - розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно – територіального устрою за принципом субсидіарності; - розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади; - запровадження механізму державного контролю за відповідністю Конституції та законом України рішень органів місцевого самоврядування та якісного надання населенню публічних послуг; - максимального залучення населення до прийняття управлінських рішень, сприяння розвитку форм прямого народовладдя; - удосконалення механізму координації діяльності місцевих органів виконавчої влади.	2
1.6. Децентралізація як основний напрям реформування місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування, її ратифікація	4

Верховною Радою. Демократична модель влади на субнаціональних територіальних рівнях. Формування трьох рівнів місцевого самоврядування. Створення Державного Фонду регіонального розвитку. Проблема муніципальності процесу формування об'єднаних громад. Виклики і ризики в процесі реалізації реформи децентралізації. Шлях зменшення ризиків децентралізації, як основного напрямку реформування місцевого самоврядування.	
Тема 1.7. Принципи реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади здійснюється з дотриманням таких принципів: - верховенства права; - відкритості, прозорості та громадської участі; - повсюдності місцевого самоврядування; - субсидіарності; - доступності публічних послуг; - підзвітності та підконтрольності органів і посадових осіб місцевого самоврядування територіальній громаді; - підконтрольності органів місцевого самоврядування органом виконавчої влади у питаннях дотримання Конституції та законів України; - правової, організаційної та фінансової спроможності місцевого самоврядування; - державної підтримки місцевого самоврядування; - партнерства між державою та місцевим самоврядуванням; - сталого розвитку територій.	2
1.8. Світовий досвід децентралізації і розвитку місцевого самоврядування. Аналіз результатів досліджень Інституту Відкритого суспільства країн Балтії і Центрально-Східної Європи (Польщі, Угорщини, Словенії, Словаччини). Головні компоненти для запровадження реформи децентралізації.	2
1.9. Проблеми та ризики розвитку децентралізації Розрив між громадами; кваліфікація. Корупція в місцевих органах влади; неефективний нагляд; нечітко визначене коло повноважень; недосконале і нестабільне законодавство; етнізація децентралізації; формування ідентичностей; посилення політичних монополій; посилення політичних монополій і криміналізація.	2
2.0. Питання мовної та етнонаціональної політики в контексті децентралізації. Чинники об'єднання територіальних громад; соціокультурні виклики, які пов'язані з процесами міжкультурної взаємодії. Багатонаціональні регіони України. Мовна, етнонаціональна політика.	2

Разом за змістовий модуль 1	24
Змістовий модуль 2. Досвід європейських держав щодо формування територіальної основи місцевого самоврядування	
Тема 2.1.Децентралізація публічної влади та аспекти транскордонного співробітництва України. Поняття транскордонне співробітництво. Процес створення неурядових організацій місцевого самоврядування в Україні. Початок 90-х років ХХ 11ун. Асоціація міст України(1992 р). Хартія українських міст (1997 р.) Координаційна Рада з питань місцевого самоврядування при Президентові України. Міжвідомча комісія з питань місцевого самоврядування при Кабінеті Міністрів України (1998 р.). Створення регіональних відділень АМУ. АМУ-член Ради Європейських муніципалітетів та регіонів (СЕМР). Міжнародний Союз місцевих влад (IULA).Питання розвитку й ведення місцевого господарства, місцевої демократії та управління. Мета:-піднесення організаційного та функціонального рівня місцевих влад та їх служб; - підвищення добробуту громадян за допомогою більш ефективного місцевого управління; - розширення участі громадян в місцевому самоуправлінні; - активізація міжнародного обміну інформацією й особистих контактів між членами Союзу; - захист інтересів місцевих влад в міжнародних урядових організаціях.	4
2.2. Загальний огляд територіальної організації держав Європи. Адміністративно-територіальний устрій це основа побудови систем місцевого самоврядування. Сукупність чинників, які формували адміністративно-територіальний устрій зарубіжних країн. Кількість суб'єктів місцевого самоврядування базового рівня в окремих країнах Європи та Туреччині.	4
2.3. Адміністративно-територіальний устрій Франції. Поширення у Франції об'єднань муніципальних рад. Кооперація комун у Франції. Місце регіонального префекту у місцевому самоврядуванні цієї країни. Модифікована система публічної адміністрації Франції.	2
2.4. Адміністративно-територіальний устрій Німеччини. Особливості державно-територіального устрою та місцевого самоврядування Німеччини. Традиції самоврядування Німеччини.	2

Основний Закон ФРН від 1949 року. Система магістрату Гессен. Роль урядових президентів.	
2.5. Адміністративно-територіальний устрій Польщі та Італії. Три основні види територіальних одиниць Польщі. Базова ланка територіального устрою Польщі – гміна. Повіт та воєводство. Територіальний устрій Італії.	2
2.6. Європейський досвід формування територіальної основи місцевого самоврядування. Проблема вдосконалення адміністративно-територіального устрою європейських держав. Досвід зарубіжних країн. Асоціації органів місцевого самоврядування. Функції представництва та захисту інтересів територіальних громад, органів місцевого самоврядування в органах державної влади. Статус асоціацій визначено на законодавчому рівні, а в деяких країнах навіть в конституціях (наприклад, Австрія, Болгарія). В усіх країнах Європи проводяться консультації між центральними органами державної влади та національними асоціаціями органів місцевого самоврядування, процедури здійснення яких врегульовані законодавством (Австрія, Франція, Греція, Нідерланди, Португалія, Угорщина, Італія, Латвія, Чорногорія, Словенія), нормативними документами, що регулюють діяльність органів державної влади (Німеччина, Фінляндія, Польща, Естонія) та/або відповідними угодами про співробітництво (Великобританія, Болгарія, Чехія, Ісландія, Норвегія, Литва). Консультації – врахування інтересів місцевого самоврядування при підготовці законодавства та питань місцевих фінансів. Асоціації як засновники навчальних, консультативних, дослідницьких центрів. Надавання послуг територіальним громадам, органам та посадовим особам місцевого самоврядування.	4
2.7. Проблеми становлення й реформування адміністративно-територіального устрою України. Формально-юридичний аспект проблеми. Концепція реформи місцевого самоврядування. Головні вимоги до просторової основи місцевого самоврядування на різних рівнях. Параметри формування територіальної основи місцевого самоврядування.	2

2.8.Принципи й джерела місцевого та регіонального самоврядування в Європі. Принцип субсидіарності. Принцип законності. Джерела місцевого самоврядування. Принцип позитивного регулювання місцевого самоврядування. Принцип верховенства права у Великій Британії.	2
2.9.Державна підтримка добровільно об'єднаних територіальних громад в Україні. Інформаційно-просвітницька, організаційна, методична та фінансова підтримка добровільного об'єднання територіальних громад. Підтримка та інформаційно-просвітницьке сприяння добровільному об'єднанню територіальних громад. Методичне забезпечення добровільного об'єднання територіальних громад. Здійснення центральним органом виконавчої влади визначення обсягів та форм підтримки сіл, селищ, надання об'єднаній територіальній громаді коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку такої територіальної громади. Надання пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді.	2
Разом за змістовий модуль 2	24
Всього	48

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні аспекти публічного управління та процесу децентралізації		
1	Передумови децентралізації влади в Україні та її позитивні сторони.	4
2	Децентралізація як процес розширення і зміцнення прав та повноважень територіально-адміністративних одиниць.	4
3	Практичні аспекти реалізації процесу децентралізації влади в Україні, місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень.	2
4	Забезпечення місцевого розвитку в умовах децентралізації	2
5	Бюджетна децентралізація.	2
Разом змістовний модуль 1		16
Змістовий модуль 2. Досвід європейських держав щодо формування територіальної основи місцевого самоврядування		
6	Напрями оцінювання реалізації реформи децентралізації влади в Україні	2
7	Система адміністративно-територіального устрою України та інших країн світу	4
8	Децентралізація публічної влади: світовий досвід та перспективи України	4
9	Децентралізація влади та її корупційні ризики. Практичні основи запобігання і протидія корупції за децентралізації влади	4
10	Міське та регіональне самоврядування.	2
Разом за змістовий модуль 2		16
Всього		32

6.3. Самостійна робота

№ з/ п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні аспекти публічного управління та процесу децентралізації.		
1	Становлення й розвиток місцевого самоврядування в незалежній Україні.	8
2	Правова природа місцевого самоврядування та його місце у системі публічної влади демократичних держав та України.	8
3	Зміна відносин органів місцевого самоврядування з виконавчою владою.	8
4	Сайти органів місцевого самоврядування.	8
5	Вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на публічні організації	8
Разом за змістовий модуль 1		40
Змістовий модуль 2. Досвід європейських держав щодо формування територіальної основи місцевого самоврядування		
6	Реформування адміністративно-територіального устрою: досвід зарубіжних держав та пошук оптимальної моделі для України.	6
7	Конституційна реформа, її сприйняття та розуміння громадами.	6
8	Роль виконавчої влади в процесі об'єднання.	6
9	Алгоритм добровільного об'єднання територіальних громад.	6
10	Перспективні напрями формування сучасних територіальних громад	6
Разом за змістовий модуль 2		30
Всього годин		70

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Європейська хартія місцевого самоврядування – ключовий орієнтир на шляху децентралізації та реформування місцевого самоврядування.
2. «Розумне зростання» в об'єднаних територіальних громадах.
3. Законодавство для місцевого самоврядування в Україні.
4. Роль і місце місцевого самоврядування в системі публічної влади в Україні.
5. Конституційна та законодавча основа місцевого самоврядування в Україні.
6. Поняття та основні принципи місцевого самоврядування.
7. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
8. Характерні особливості місцевого самоврядування в сучасній Україні.
9. Проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні.
10. Система органів місцевого самоврядування.
11. Форми реалізації громадянами права на участь у місцевому самоврядуванні в Україні.
12. Місцеве самоврядування і територіальна автономія.
13. Місцеве самоврядування: світовий та вітчизняний досвід.
14. Завдання та функції органів місцевого самоврядування.
15. Розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями.
16. Територіальна громада як первинна ланка органів місцевого самоврядування.
17. Представницькі органи місцевого самоврядування в Україні.
18. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
19. Статус депутатів місцевих рад.
20. Вибори та референдуми в Україні.
21. Політико-правовий механізм функціонування місцевого самоврядування.
22. Характеристика системи органів місцевого самоврядування.
23. Органи самоорганізації населення в системі органів місцевого самоврядування.
24. Зв'язки органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями.
25. Побудова демократичного суспільства на основі децентралізації державної влади.
26. Місцеве управління – як найважливіший елемент демократичної політичної системи.
27. Місцеве управління – політична протизава центральної влади.
28. Місцеве самоврядування як форма участі населення в політичному процесі.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Аналіз конкретних ситуацій, розгорнута бесіда, вирішення ситуаційних завдань, дискусії, обговоренням проблемних питань в малих групах, дебати.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Децентралізація публічної влади» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі написання письмової контрольної роботи.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії. Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є написані контрольні роботи.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані ситуативні завдання, командні проєкти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки. Обов'язкове ведення конспекту.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки. Обов'язкове ведення конспекту.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; проектор.

Комунікаційні он-лайн технології: WordCloud, Zoom, Viber, Messenger, e-mail.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні: Колективна монографія / Кол. авт.; за заг. ред. Р. М. Плюща. – К.: РІДНА МОВА, 2016. – 744 с.
2. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія». – 2012. – 128 с.
3. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні: Кол. Монографія / В.О. Антоненко, М.О. Баймуратов, О.В. Батанов та ін.; За ред.: В.В. Кравченка, М.О. Баймуратова, О.В. Батанова. – К.: Атака, 2007. – 864 с.
4. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу. Аналітична доповідь. Авт.: Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романова В.В. та ін. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: 2019. – 115 с.
5. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: Монографія. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 576.
6. Досвід децентралізації у країнах Європи: зб. док. Пер. з іноз. мов / Заг. ред. В. Б. Гройсмана. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. – 766 с.
7. Куйбіда В.С. Організаційно-правові аспекти місцевого самоврядування в Україні : (навч. посіб.)/ Куйбіда В. С. ; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини «Україна», Вища шк. політ. лідера. – К. :, 2011. – 158 с.

Додаткова література

1. Інституалізація публічного управління та адміністрування у контексті інноваційного розвитку сільських територій: теорія і практика: монографія / А.С. Даниленко, П.І. Юхименко, Т.В. Сокольська та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук., професора, академіка НААН України Даниленка А.С. К.: Центр учбової літератури, 2018. 320 с.
2. Публічне адміністрування: навч. посіб. / А.С. Даниленко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора , академіка НААН України Даниленка А.С., д-ра екон. наук, професора Юхименка П.І., д-ра екон. наук, доцента Сокольської Т.В. К.: Центр учбової літератури, - 2019. – 288

3. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко та ін. ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2010. – 401 с.

4. Європейська декларація прав міст від 18.03.1992 р.// П. Д. Біленчук, В. В. Кравченко, Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право). Навчальний посібник. – К.: Атака. – 2000. – 287с. 109.

5. Фінансова децентралізація, або що робити з грошима / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/2045> – Назва з екрану.

6. Європейська хартія місцевого самоврядування та розвиток місцевої і регіональної демократії в Україні. Науково-практичний посібник. За ред. М. О. Пухтинського, В. В. Толкованова. – К.: Крамар, 2003. – 396 с.

7. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2010. – 401 с.

8. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування: Протокол від 16 листоп. 2009 р. (ратифіковано із заявою Законом № 1664VII від 02 вересня 2014 р.) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_b49

9. Про внесення змін до деяких законів України щодо організації проведення перших виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів : Закон України від 4 вересня 2015 р .№ 676-VIII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/676-19>.

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності : Закон України від 02 червня 2016 р. № 1405-VIII / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 28, ст.533.

11. Про внесення змін до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо особливостей державної реєстрації органів місцевого самоврядування як юридичних осіб від 25 грудня 2015 року № 925-VIII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/925-19>.

12. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Офіційний сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Всеукраїнської Асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.auc.org.ua/>.
3. Офіційний сайт Інституту громадянського суспільства – Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства регіональної політики, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minregion.gov.ua>.
5. Реформа децентралізації влади в Україні – Децентралізація влади. [Електронний ресурс] [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua>
6. Фінансова децентралізація, або що робити з грошима / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// decentralization. gov.ua /news /item/id/2045](http://decentralization.gov.ua/news/item/id/2045) – Назва з екрану
7. Європейська стратегія щодо інновацій та доброго врядування на місцевому рівні. Режим доступу : <http://irgo.org.ua/politika-i-vlast/yevropejska-strategiya-shhodo-innovacij-ta-dobrogo-vryaduvannya-na-miscevomurivni>
8. Європейська хартія міст II. Маніфест нової урбаністики. Режим доступу : <http://www.logincee.org/file/15879/library>
9. Європейська Хартія місцевого самоврядування Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_03